

Páulô Tú tiòh koh khah Chē ê Khùnjiáu

17 Páulô kah Siláh kengkòe Àmhuipolí, Apolônâ, lâi kàu Thesalônîke, tī hia ù chítê lúthài lāng ê hōetng. ² Páulô chiàu i pêngsiông sī ê sǐpkoàn jǐpkhì hōetng, liānsòa saⁿê Anhioghít, ínīōng kengtián kah in piānlūn. ³ Thongkòe i tùi kengtián ê káisek, i chèngbēng Kitok ittēng tiòh siū hāi, jiānāu tùi sílāng tiong kohoah. I koh kóng, “Góa tùi lín soaniōng ê chit ùi lésu tòh sī Kitok.” ⁴ In tiongkan ù lāng sionsìn, tòh lâi tòe Páulô kah Siláh. Chiahê lāng tiongkan ù chin chē sī kèngùì SiōngChú ê Hiláh lāng, mā ù bē chió chunkùì ê hūlí.

⁵ M̄ koh, tongtē ê lúthài lāng soah khí oàntò, tòh chiochíp chítkóa tī kelō teh sikhê sô ê hūilūi, sēngkūn kiát tóng, jiáuloān choān siāⁿ. In koh kong jǐpkhì lāsùn ê chhù, beh chhōe Páulô kah Siláh, kā in liáh khì kau hō kúnchiōng. ⁶ In chhōe bô, tòh kā lāsùn kah kúināe sǐntō thoah khì tēhng koaⁿ hia, tōa siaⁿ hoah kóng, “Chiahê teh jiáuloān thianhā ê lāng chit má mā lâi kàu chia, ⁷ lāsùn kèngjiān kā in siuliū. Chiahê lāng lóng ùipōe Lô má hōngtē ê hoatlēng, soanchheng ù lēnggōa chítê ông, kiòchò lésu.” ⁸ Bĩnchiōng kah tēhng koaⁿ thiaⁿ tiòh chiahê òe, tòh tiòhkip putan. ⁹ Koaⁿ oān tùi lāsùn kah kitha ê lāng siu chīⁿ kaupó liáuāu, tòh pàng in khì.

Sùtô tī Bêlôia

¹⁰ Hit mê, sǐntō sūisí sàng Páulô kah Siláh khì Bêlôia. Nng lāng kàu ùi liáuāu, tòh jǐpkhì lúthài lāng ê hōetng. ¹¹ Tī chia ê lāng pí Thesalônîke lāng khah khai bēng. In jiátsim thiaⁿ tōlí, koh ták jít chhâkhó kengtián, beh khòⁿ Páulô kah Siláh só kóng ê sī m̄ sī ù khaksit. ¹² Sǐó, ù chin chē lāng sìn, kítiong ù bē chió Hiláh chunkùì ê hūlí kah chapó lāng. ¹³ M̄ koh, Thesalônîke ê lúthài lāng chítê chaiiáⁿ Páulô tī Bêlôia teh thoānkáng SiōngChú ê tōlí, tòh koh khì hia siántōng bĩnchiōng, ínkhí jiáuloān. ¹⁴ Sǐntō sūisí kā Páulô

保羅 Tú tiòh koh khah Chē ê 困擾

17 保羅 kah 西拉經過暗妃坡里、亞波羅尼亞，來到帖撒羅尼迦，tī hia 有一个猶太人 ê 會堂。 ² 保羅照伊平常時 ê 習慣入去會堂，連續三個安歇日，引用經典 kah in 辯論。 ³ 通過伊對經典 ê 解釋，伊證明基督一定 tiòh 受害，然後 tùi 死人中 koh 活。伊 koh 講：「我對 lín 宣揚 ê chit 位耶穌 tòh 是基督。」 ⁴ In 中間有人相信，tòh 來 tòe 保羅 kah 西拉。Chiahê 人中間有真 chē 是敬畏上主 ê 希臘人，mā 有 bē 少尊貴 ê 婦女。

⁵ M̄ koh，當地 ê 猶太人 soah 起怨妒，tòh 招集一 kóa tī 街路 teh 四界 sô ê 匪類，成群結黨，擾亂全城。In koh 攻入去耶孫 ê 厝，beh chhōe 保羅 kah 西拉，kā in 掠去交 hō 群眾。 ⁶ In chhōe 無，tòh kā 耶孫 kah 幾 nā 个信徒拖去地方官 hia，大聲 hoah 講：「Chiahê teh 擾亂天下 ê 人 chit má mā 來到 chia，⁷ 耶孫竟然 kā in 收留。Chiahê 人 lóng 違背羅馬皇帝 ê 法令，宣稱有另外一个王，叫做耶穌。」 ⁸ 民眾 kah 地方官聽 tiòh chiahê 話，tòh 著急不安。 ⁹ 官員對耶孫 kah 其他 ê 人收錢交保了後，tòh 放 in 去。

使徒 tī 庇哩亞

¹⁰ Hit 暝，信徒隨時送保羅 kah 西拉去庇哩亞。兩人到位了後，tòh 入去猶太人 ê 會堂。 ¹¹ Tī chia ê 人比帖撒羅尼迦人 khah 開明。In 熱心聽道理，koh ták 日查考經典，beh 看保羅 kah 西拉所講 ê 是 m̄ 是有確實。 ¹² 所以，有真 chē 人信，其中有 bē 少希臘尊貴 ê 婦女 kah chapó 人。 ¹³ M̄ koh，帖撒羅尼迦 ê 猶太人一下知影保羅 tī 庇哩亞 teh 傳講上主 ê 道理，tòh koh 去 hia 煽動民眾，引起擾亂。 ¹⁴ 信徒隨時 kā 保羅送去海邊，西拉 kah 提摩太卻猶原留 tī 庇哩亞。 ¹⁵ In 一路護送保羅去到雅典。保羅 kā in 吩咐，

sàng khì háipiⁿ, Siláh kah Tímótheh khiok iúgoân lâu tī Bêlôia. ¹⁵ In chít lǝ hōsàng Páulô khì kàu Athénè. Páulô ká in hoanhù, kiò Siláh kah Tímótheh tiòh kóaⁿ kín lâi kah i hōeháp. Jiânāu hiahê lâng tòh tòtrg khì Bêlôia.

Páulô tī Athénè

¹⁶ Páulô tī Athénè teh thènghāu Siláh kah Tímótheh ê kíkán, khòanⁿ tiòh móa siânⁿ lóng sī ngósiōng, tòh sionsim tiòhkip. ¹⁷ I tī hōetng kah lúthài lâng íkip kèngùi SiōngChú ê gōapang lâng piānlūn, mā ták jit tī kechhī kah só tú tiòh ê lâng tâmlūn. ¹⁸ Ū chítkóa Êpíkuliòh kah Suto'a hákphài ê tiathákka mā lâi kah i piānlūn. Ū lâng kóng, “Chitê opèh kóng ê lâng sī teh kóng siáⁿ mih?”

Mā ū lâng kóng, “I ná chhinchhiūⁿ sī teh thoánkáng pát kok ê kúisîn.” In áne kóng, sī inūi i teh thoánkáng lésu kah I kohohâ ê hokim. ¹⁹ In tòh ká Páulô thoa kàu Aliók Soaⁿ³³ ê hoatīⁿ, ká i kóng, “Lí teh kánglūn ê sin háksoat kám ē tàng pò goán chai? ²⁰ Inūi ū chítkóa tãichì goán thiaⁿ liáu kámkak chin kikoài, sói, goán ài beh chai sī siáⁿ mih ìsù.” ²¹ (Goānlâi Athénè lâng kah tòh tī hia ê gōakok lâng lóng mñā ài kóng, mā ài thiaⁿ sinkí ê tãichì lâi siaumō sīkan.)

²² Páulô khiā tī Aliók Soaⁿ ê hoatīⁿ, kóng, “Kokūi Athénè lâng, góa khòanⁿ lín hoānsū kèngùi sīnbēng, siongtong jiátsim. ²³ Góa tī siāⁿ lâi sikhè kiāⁿ teh koankhòanⁿ lín kèngpài ê sóchāi ê sī, ū khòanⁿ tiòh chít chō tōaⁿ, téngbīn siá kóng, ‘Hiàn hō m̄ bat ê sīn.’ Chit má góa beh lâi pò lín chai chit ūi lín teh kèngpài, khiok m̄ bat ê sīn. ²⁴ Chit ūi chhòngchō útiū kah kítiong bānmih ê SiōngChú, sī thiⁿ tē ê Chú. I bô tòh tī lâng ê chhiú só khíchō ê biōsī, ²⁵ mā bô khiàm ēng lâng ê chhiú só hiàn ê mihkiāⁿ. I tiantò ká sèⁿ miā, hōkhip kah bānmih siúⁿ sù hō jīnlūi. ²⁶ I koh tui chítê lâng chhòngchō chhut ták chióngchók ê lâng, hō in tòh tī kui ê

叫西拉 kah 提摩太 tiòh 趕緊來 kah 伊會合。然後 hiahê 人 tòh 倒 trg 去庇哩亞。

保羅 tī 雅典

¹⁶ 保羅 tī 雅典 teh thèng 候西拉 kah 提摩太 ê 期間，看 tiòh 滿城 lóng 是偶像，tòh 傷心著急。 ¹⁷ 伊 tī 會堂 kah 猶太人以及敬畏上主 ê 外邦人辯論，mā ták 日 tī 街市 kah 所 tú tiòh ê 人談論。 ¹⁸ 有一 kóa 伊壁鳩魯 kah 斯多亞學派 ê 哲學家 mā 來 kah 伊辯論。有人講：「Chitê 烏白講 ê 人是 teh 講啥物？」

Mā 有人講：「伊 ná 親像是 teh 傳講別國 ê 鬼神。」 In áne 講，是因為伊 teh 傳講耶穌 kah 祂 koh 活 ê 福音。 ¹⁹ In tòh ká 保羅拖到亞略山 ³³ ê 法院，ká 伊講：「你 teh 講論 ê 新學說 kám ē tàng 報阮知？ ²⁰ 因為有一 kóa tãichì 阮聽了感覺真奇怪，所以，阮 ài beh 知是啥物意思。」 ²¹ (原來雅典人 kah tòh tī hia ê 外國人 lóng m̄ nā ài 講，mā ài 聽新奇 ê tãichì 來消磨時間。)

²² 保羅 khiā tī 亞略山 ê 法院，講：「各位雅典人，我看 lín 凡事敬畏神明，相當熱心。 ²³ 我 tī 城內四界行 teh 觀看 lín 敬拜 ê 所在 ê 時，有看 tiòh 一座壇，頂面寫講：『獻 hō m̄ bat ê 神。』。Chit má 我 beh 來報 lín 知 chit 位 lín teh 敬拜，卻 m̄ bat ê 神。 ²⁴ Chit 位創造宇宙 kah 其中萬物 ê 上主，是天地 ê 主。祂無 tòh tī 人 ê 手所起造 ê 廟寺， ²⁵ mā 無欠用人 ê 手所獻 ê 物件。祂顛倒 ká 性命、呼吸 kah 萬物賞賜 hō 人類。 ²⁶ 祂 koh tui 一個人創造出 ták 種族 ê 人，hō in tòh tī kui ê 地面，mā ká in 定 tiòh 歲壽 kah in 所 tòh tī kui ê 地界。 ²⁷ Anne, in tòh ē 走 chhōe 祂，而且若有可能，in ē chhōe tiòh 祂，

³³ Areopagus: Athénè chítê sió soaⁿ lūn ê miá

[kó Hiláh ê Athénè chòe ko hoatīⁿ tī hia]

³³ 亞略山：雅典一个小山崙 ê 名

[古希臘 ê 雅典最高法院 tī hia]

tēbīn, mā kā in tiāⁿtiòh hòesiū kah in só tòa ê tēkài. 27 Anne, in tòh ē cháuchhōe I, jīchhiáⁿ nā ū khólêng, in ē chhōe tiòh I, koh jīnbat I. Kîsit, SiōngChú lī lán tàk lāng pēng bô hñg. 28 Lán óakhò I lâi sengoáh, hēngtōng kah chūnchāi, tú chhinchhiūⁿ lín tiongkan ê sījīn ū áne kóng, ‘Inūi lán mā sī I ê kiáⁿjī.’ 29 Lán kijiân sī SiōngChú ê kiáⁿjī, lán tòh bô engkai kā SiōngChú ê púnchit khòⁿ chò sī kah lāng ēng kim, gín, chiòh, íkip lāng ê kanghu, simsu só tiaukhek chhut lâi ê ngósiōng kàngkhoán. 30 Tng jīnlūi iáu tī gūgōng bûti ê sītāi, SiōngChú bô beh itit tuikiù, m̄ koh, chit má I bēnglēng tàk sóchāi ê lāng lóng tiòh ài hóekái. 31 Inūi SiōngChú íkeng tiāⁿtiòh chitê jitchí, beh thongkòe I só siatlip ê lāng, chiàu konggī lâi símphòⁿ sèkan. I koh hō chitê lāng tui sílāng tiong kohoáh, ēng che chò pínkì, thang hō sèkan lāng lâi sìn.”

32 In chit thiaⁿ tiòh sílāng kohoáh ê òe, tòh ū lāng kā i thíchhiò, m̄ koh mā ū lāng kóng, “Goán beh koh thiaⁿ lí kóng chit hāng tāichì.” 33 Páulô tòh līkhui in chhut khì. 34 M̄ koh, ū chitkóa lāng tòe Páulô khì, chiáⁿchò sìnô. Kítiong ū Aliók Soaⁿ hoatīⁿ ê gōân Teunuísioh, koh ū chitê kiòchò Tamalí ê hūlí, ígōa iáu koh ū kītha kúināê lāng.

koh 認 bat 衲。其實，上主離咱 ták 人並無遠。28 咱 óa 靠衲來生活、行動 kah 存在，tú 親像 lín 中間 ê 詩人有 áne 講：『因為咱 mā 是衲 ê kiáⁿ 兒。』29 咱既然是上主 ê kiáⁿ 兒，咱 tòh 無應該 kā 上主 ê 本質看做是 kah 人用金、銀、石，以及人 ê 工夫、心思所雕刻出來 ê 偶像全款。30 當人類 iáu tī 愚戇無知 ê 時代，上主無 beh 一一追究，m̄ koh，chit má 衲命令 tàk 所在 ê 人 lóng tiòh ài 悔改。31 因為上主已經定 tiòh 一个日子，beh 通過衲所設立 ê 人，照公義來審判世間。衲 koh hō chitê 人 tui 死人中 koh 活，用這做憑據，thang hō 世間人來信。」

32 In 一聽 tiòh 死人 koh 活 ê 話，tòh 有人 kā 伊恥笑，m̄ koh mā 有人講：「阮 beh koh 聽你講 chit 項 tāichì。」33 保羅 tòh 離開 in 出去。34 M̄ koh，有一 kóa 人 tòe 保羅去，成做信徒。其中有亞略山法院 ê 議員丟尼修，koh 有一个叫做大馬哩 ê 婦女，以外 iáu koh 有其他幾 nā 个人。